

- Bazen erkek çocuklar kız çocukların tercih ettiği oyuncakları (Örneğin ev eşyaları, bebek), kız çocukları erkek çocukların tercih ettiği oyuncakları (Örneğin tren, araba) oynayabilir. Bunda bir sorun yoktur. Ancak eğer çocuk yalnızca tek bir cins oyuncacı sürekli tercih ediyor ya da bir oyuncacı amacına uygun olmayacak biçimde kullanıyorsa araştırmaya değer bir durum var olabilir.
- Seçilen oyuncak; çocuğun yaşına, gelişim seviyesine, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Oyuncak alınırken üzerinde hangi yaş grubuna uygun olduğu belirtilmektedir.
- Oyuncak sade, ayrıntıları az, sivri köşeleri yuvarlatılmış, kaliteli malzemeden yapılmış olmalıdır.
- Oyuncak, sağlam olmalı ve kolayca temizlenmelidir.
- Seçilen oyuncak, hava koşullarına ve uzun süre kullanıma elverişli olmalıdır.
- Oyuncak çok yönlü olmalıdır. Yaratıcılığı destekleyici nitelikte olmalıdır.

- Oyuncak, çocuğun gelişim alanlarının tümünü birden destekleyebilecek zengin uyarıcıları içermelidir. Yani çocuğun fiziksel, ruhsal, sosyal, zihinsel gelişimine katkıda bulunmalıdır.
- Oyuncanın yanıcı, parlayıcı nitelikleri olmamalıdır. Boyası çıkmayan, parlak, canlı renklerde, zehirsiz boya ya da vernikle boyanmış olmalıdır.
- Oyun demek bilgisayar, tablet, telefon oyunu demek olmadığı gibi oyuncak demek de bilgisayar, tablet, telefon demek değildir.

Bir toplumda oyuna ve oyuncaca verilen önemin aynı zamanda o toplumun gelişmişlik seviyesini yansıttığı unutulmamalıdır.

**Fethiye Rehberlik ve
Araştırma Merkezi
Şubat-2017**

**Tel: 0 252 614 03 69
Web:fethiyeram.meb.k12.tr**

FETHİYE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

OYUN VE OYUNCAKLAR

Birçok kişi oyunu, çocuğun gelişim ve eğitimindeki etkisini düşünmeden, boşa harcanan zaman olarak değerlendirmektedir. Oyunun önemini farkında olmayan anneler ne yazık ki çocuklarına oyun ortamı hazırlayacaklarına, oyundan uzaklaştırma yoluna gidebilmektedir. Oysa oyunun çocuğun dünyasındaki önemi büyüktür. Oyun çocuk için en önemli gelişim değeridir. Nasıl ki yetişkinlerin kişilikleri hayatta edindikleri tecrübelerle geliyorsa, çocukların kişilikleri de kendilerinin ve başkalarının buldukları oyun yaşantılarıyla gelişir.

Oyun, çocuğun günlük yaşamında ortaya çıkan gerilimden kurtulmasında önemli bir araçtır. Oyunla çocuk derin duygu ve ihtiyaçlarını ifade etme olanağı bularak duygusal sorunlarını çözümlayebilmektedir. Çocuk oyuncak bebekleri ile evcilik oynarken, ailedeki bireylere karşı olan duygularını açığa vurma, ifade etme olanağı bulabilmektedir. Örneğin kardeşini kıskanan çocuk, oyunda kardeşi rolündeki bebeği cezalandırarak ya da uzaklara göndererek gerginliğini azaltabilir. Yani oyun çocuğa iç çatışmalarıyla ve kaygılarıyla baş etme fırsatı verir.

Çocukların oyunlarında yetişkinlerinde yer alması sağlıklı bir iletişim ve etkileşim olması açısından gereklidir. Ancak çocuk oyununun yetişkin tarafından kontrol altına alınarak yönlendirilmesini sevmez, kontrolün kendisinde olmasını ister. Bunun yanında yetişkinin oyun sırasında olası bir ilgisizliğini, baştan savma tavrını hemen hisseder, tepkisini verir ya da oyununun yönünü değiştirebilir. Çocuk eğer oyuncak bir fincanda hayali bir çay, plastik bir tabakta hayali bir yemek getiriyorsa, onun içinde gerçekten çay/yemek vardır ve yetişkinin de buna uygun davranması gerekir.

Diğer taraftan bir yetişkinin çocuk gibi oynaması imkânsız olduğu için çocuğun kendi yaşıtı çocuklarla da oynamaya ihtiyacı vardır. Başka çocuklarla, arkadaşlarıyla oynamak, çocuğa işbirliğini ve toplumsal yaşam kurallarını öğretir. Vermeyi, almayı, paylaşmayı, kazanmayı, kaybetmeyi, hakkını savunmayı, mücadele etmeyi, yardımlaşmayı, çocuk oyun vasıtasıyla öğrenir. Bu durumların getirdiği mutluluğu yaşamayı ya da psikolojik yükü kaldırmayı öğrenir.

Oyunların vazgeçilmez öğeleri olan oyuncaklar, çocuğun bilişsel, bedensel ve psikosoyal gelişimine yardımcı olur. Bir yandan eğlenceli anlar yaratırken diğer yandan da etkili bir eğitimsel görev üstlenir. Oyuncak, çocuğu oyalayarak annenin rahat etmesini sağlayacak bir nesne olarak değil, önemli bir eğitim aracı olarak görülmelidir. Çocuğun gelişiminde bu derece önemli rol oynayan oyuncakların seçimi özenle yapılmalıdır. Oyuncak seçerken şu noktalara dikkat edilmelidir:

- Sağlıklı oyuncak çocuğa yalnızca fiziksel olarak zarar vermeyecek oyuncak demek değildir. Aynı zamanda ruhsal olarak da zarar vermeyecek oyuncak sağlıklı olarak nitelendirilebilir.
- Aynı anda fazla sayıda oyuncak mümkünse alınmaması, evde sayılamayacak derecede çok fazla oyuncak bulunmaması gerekir. Aksi takdirde çocuk oyuncakın fazlalığından dolayı oyuncakla bir bağ kuramaz.

Oyun sırasında çocuklar iyi gözlemlenirse yaşadığı sıkıntılar, iç dünyası anlaşılabilir. Çeşitli biçim ve boyutlardaki oyun malzemeleri ile oynayarak çocuk renk, boyut ve objelerin anlamını kavrar. Bu da oyunun çocuğun zihinsel gelişimine de katkı sağladığını gösterir.

